

VISCHNAUNCA DA BREIL

INVITAZIUN

4. Radunonza dil cussegl da vischnaunca

**Mesjamna, ils 26 d'uost 2026 allas 20.00 uras
ell'aula dalla casa da scola a Danis**

Tractandas

1. Beinvegni ed avertura
2. Approbaziun dil protocol dils 27 da matg 2026
3. Elecziun d'in commember per la cumissiun Meglieraziun Breil-vitg
4. Elecziun dalla cumissiun scola
5. Revisiun dalla lescha communal da scola
6. Revisiun dalla lescha da pumpiers
7. Presentaziun: Concept da sanaziun per las Pendicularas Breil SA
8. Orientaziuns
9. Varia

Suprastonza communal Breil/Brigels

President communal
Roman Flepp

Canzlist communal
Simon Collenberg

VISCHNAUNCA DA BREIL

Protocol dil cussegl da vischnaunca Breil

Nr. 03 dils 27 da matg 2026

VISCHNAUNCA DA BREIL

**Protocol dalla seduta dil cussegl da vischnaunca
dils 27 da matg 2026 allas 20.00 uras
ella halla da gimnastica ad Andiaast**

Presenza: 13 commembers dil cussegl

Perstgisas: Patrick Albrecht, Dardin
Ermano Tuor, Danis
Ivan Muoth, Breil

Hosps: 9 persunas

Cumissiuin da gestiun: Andreas Cadonau, Vuorz
Daniel Jörg, Dardin
Sonja Tenner-Alig, Breil

Substituts presents: Cedric Spescha, Andiaast
Robert Veraguth, Vuorz

**Representants dalla
suprastonza:** Roman Flepp, president communal
Adrian Bergamin, genau
Heini Hunger, genau
Ramon Schmed, genau
Pascal Spescha, genau

Presidi: Rolf Sgier, president dil cussegl

Actuar: Simon Collenberg, canzlist

Tractandas:

1. Approbaziun dil protocol nr. 2 dalla seduta dil cussegl dils 26 da mars 2026
2. Quen e rapport annual 2025
3. Rapport da revisiun ed approbaziun dil quen annual 2025
4. Revisiun parziala dalla lescha da salarisaziun
5. Augment dil pensum dil president communal tenor la nova lescha da salarisaziun
6. Nova piazza per la gruppa turissem/gruppa stradala
7. Nova piazza egl uffeci da baghegiar
8. Orientaziuns
9. Varia

VISCHNAUNCA DA BREIL

Beinvegni ed avertura

Rolf Sgier, president dil cussegl da vischnaunca, arva la tiarza radunonza en la nova perioda d'uffeci e fa a tuts in cordial beinvegni.

1. Approbaziun dil protocol dalla seduta dil cussegl dils 26 da mars 2026

Il protocol ei vegnius tarmess tier allas cusseglieras ed a tuts cussegliers. Il president dil cussegl sutta metta quel alla discussiun. Il protocol vegn approbaus unanimamein.

2. Quen e rapport annual 2025

Simon Collenberg, canzlist communal, presenta il quen e rapport annual 2025:

Il quen siara cun in gudogn da frs. 2'240'658.36 ed ei aschia in toc pli aults che previu tenor il preventiv 2025 (frs. 439'080).

Cun 43% seresulta la majoritad dallas expensas tier il sector scolaziun e formaziun (frs. 3'585'769.15). Silsunter suondan la sparta traffic cun 16% dallas expensas, la sparta sanadad cun 14% dallas expensas e la sparta administraziun generala cun 12%.

Sch'ins pren las entradas sut la lupa, croda spert en egl, che bunamein la mesadad dallas entradas (48%) seresultan entras il recav fiscal. 17% dallas entradas sedattan entras indemnizaziuns (frs. 3'082'336.15), nua che la gronda summa vegn recaltgada tier il recav da vendas (frs. 1'746'759.92). Tier quellas entradas s'audan denter auter la vendita d'energia da concessiun, la vendita d'energia da participaziun e pil diever dalla reit d'energia. Era la vendita dalla lenna diever, dalla lenna da brisch, dallas lubientschas da carrar ed aunc biaras ulteriuras entradas vegnan registradas sut quella rubrica.

Ina ulteriura gronda part dallas entradas, numnadamein 10% da talas (frs. 1'756'069.48), registrescha la vischnaunca entras regals e concessiuns. Cheutier s'audan ils tscheins d'aua (frs. 1'446'183.03), provisiuns d'energia e la cumpensaziun dil néz d'aua.

Simon Collenberg declara plirs svars denter il preventiv 2025 ed il quen 2025. Oravontut tier las posiziuns dalla sanadad (contribuziun Spital regional Surselva, Contribuziun alla Spitex) ha ei dau in surpli da cuosts. Perencunter ein ils cuosts per ils susteniments en vischnaunca sereduci per frs. 89'964.50. Ulteriurs cuosts supplementars enviers il preventiv ha ei denter auter dau tier ils baghetgs da scola (niev plaz da giugs), tier il manteniment da vias, tier il manteniment dil provediment d'aua sco era tier il manteniment da baghetgs ed indrez.

La raschun principala, daco ch'il gudogn ei en cumparegliaziun cul quen 2025 in toc pli bass schai vid las entradas ord l'energia. Igl onn 2025 ha la vischnaunca registrau frs. 2'104'700.11 dameins entradas tier quella sparta en cumparegliaziun cul quen 2024. Co quellas entradas sesviluppeshan egl avegnir ei el mument aunc aviart sco era dependent da plirs criteris.

Tier il quen d'investiziuns muntan las investiziuns nettas a frs. 2'288'274.00. Ina gronda investiziun ch'ei aunc buca messa entuorn ei il provediment d'aua a Danis. Cun la sanaziun dalla Via Ruast han ins pér entschiet avon pauc temps. Quella era medemamein previda igl onn 2025. Pliras investiziuns ha la vischnaunca saviu terminar: Sanaziun casa da scola Dardin (scaldament), Via s. Giusep Dardin, Via Curtgin Vuoraz, Via Val Capeder Dardin, Via da quartier

VISCHNAUNCA DA BREIL

Ruast, Provediment d'aua Vuorz, Sanaziun tegia d'alp Tschegn Dado, Sanaziun Cascharia Breil, Investiziuns vehichel.

Simon Collenberg, canzlist communal dat entginas explicaziuns tier la situaziun finanziaria dalla vischnaunca. La situaziun finanziaria ei da valetar sco fetg buna. Ils deivets muntan a frs. 12'000. Vitier vegn il deivet da frs. 1'564'000.- enviers l'Infra SA. Las investiziuns nettas han ins saviu financiar cumpleinamein cun il cashflow - pia ord l'atgna finanziaziun. Arisguard las entradas eisi explicit da menziunar che talas ord l'energia ein pil mument grev da prognosticar. Quellas restan denton el futur fetg impurtontas. Las entradas ord ils tscheins d'aua ein era dependentas da plirs criteris. Tier las taglias schaian las entradas ord il quen 2025 datier da quellas dil quen 2024. Las consequenzas en connex cun la taglia sin la valor dall'atgna locaziun ein pil mument grevas da prognosticar.

Tier las expensas (cunzun tier investiziuns), las qualas caschunan amortisaziuns a liunga vesta el quen da gudogn e sperdita vala ei dad esser precauts. Ei vala da differenziar denter investiziuns che portan direct ni indirect ina plivalur economica e quellas che caschunan cuosts sur pli liung temps.

Facit:

- La situaziun finanziaria ei fetg buna – la situaziun da partenza ei ideala a vesta dallas sfidas che spetgan ed arisguard dil svilup dalla vischnaunca.
- Igl ei fetg impurtont da far investiziuns per che la vischnaunca sappi far las lavurs da manteniment e sesviluppar vinavon.
- Denton ston tuttas investiziuns vegnir examinadas da rudien eifer ils gremis communalas.

Adrian Bergamin, genau, presenta la situaziun dall'Infra BWA SA. Las investiziuns activadas muntan a frs. 3'026'871 e las investiziuns totalas a frs. 7 milliuns. Las contribuziuns annualas muntan per la vischnaunca a frs. 274'284 e per las Pendicularas a frs. 150'000.

Tier il quen 2025 dat ei neginas damondas e negina discussiun eifer il cussegl da vischnaunca.

3. Rapport da revisiun ed approvaziun dil quen annual 2025

Andreas Cadonau, president dalla cumissiun da gestiun e quen pren il plaid.

Preziau president, preziada suprastanza e preziai presents.

Jeu vi buca entrar en ils detagls dil quen communal ch'il canzlist Simon Collenberg ha presentau exemplaricamein. Bien era ch'il genau Adrian Bergamin ha presentau il quen dall'Infra BWA SA. In quen che cuntegn buca grond misteris. En connex cun il quen 2025 astgan ins tschintschar dad in solid quen ch'ins astga proponer d'approbar cun buna cunscienza. Las finanzas dalla vischnaunca da Breil ein en in stan legreveivel - ina buna basa per dumignar las sfidas futuras che nus enconuschin tuts.

El rapport tiel quen communal havein nus saviu leger che las entradas communalas ein volatilas, quei vul dir ch'ellas semidan tenor situaziun. En quei connex ha il canzlist gia

VISCHNAUNCA DA BREIL

menziunau las entradas dalla vendita d'energia ni la taglia silla valur dalla atgna locaziun che svanescha. El rapport san ins era leger ch'ei seigi perquei da tener bein quita dallas expensas. En vesta dallas tractandas dalla sesida da questa sera ei la cumissiun da gestiun empau dil meini che quella veglia da tener a mistregn las expensas seigi buc exnum avon maun tier la suprapostanza communal.

Votaziun:

Il cussegl da vischnaunca approbescha unanimamein il quon annual 2025 ed il rapport annual 2025 sco era il quon dalla Meglieraziun Breil-vitg e dat descharscha alla suprapostanza sco era all'administraziun communal.

La fatschenta vegn suttameissa al referendum facultativ (art 21 constituziun communal).

4. Revisiun parziala dalla lescha da salarisaziun

Il cussegl da vischnaunca decida unanimamein da buca entrar en la fatschenta (tractanda).

5. Augment dil pensum dil president communal tenor la nova lescha da salarisaziun

Il cussegl da vischnaunca decida unanimamein da buca entrar en la fatschenta (tractanda).

6. Nova piazza per la gruppa turissem/gruppa stradala

Il cussegl da vischnaunca decida unanimamein da buca entrar la fatschenta (tractanda).

7. Nova piazza egl uffeci da baghegiar

Il cussegl da vischnaunca decida unanimamein da buca entrar en la fatschenta (tractanda).

8. Orientaziuns

Roman Flepp, president communal, pren posiziun sin las tractandas. El seigi surstaus ch'il cussegl da vischnaunca seigi buca entaus ellas tractandas. Ord sia vesta eisi donn ch'ei ha gnanc dau ina discussiun. Secapescha seigi la decisiun davart dil cussegl da vischnaunca d'acceptar.

Roman Flepp, president communal informescha sur da certs projects.

Via da colligiazion

Las cunvegns per acquistar il sulom necessari ein tuttas returnadas. La cooperaziun e comunicaziun cun tut las proprietarias ed ils proprietaris ei era fetg buna. Proximamein vegn la damonda da baghegiar publicada e las lavurs da construcziun screttas ora.

VISCHNAUNCA DA BREIL

Nova organisaziun communal

L'emprema seduta culs collaboraturs da Curia ha giu liug ils 4 da matg. Ils 27 da matg han ils cussegliaders presentau ils emprems resultats e certas propostas. Ils 9 da zercladur 2026 ha liug l'emprema seduta cun la cumissiun "nova organisaziun communal".

9. Varia

Damondas eifer il cussegl da vischnaunca:

Gérard Carigiet, cusseglier: Dat ei in contract cun Surselva Turissem arisguard il pensum turistic? L'organisaziun Surselva Turissem haveva detg ch'els fetgien in questunari. Cu eisi previu da far il questunari?

Roman Flepp, president communal declara ch'el sclareschi quella tematica.

Pieder Blumenthal, cusseglier: Eis ei previu zacu da far ina sanaziun dalla casa da scola a Danis e co vesa quei ora tier las autras scolas?

Roman Flepp declara ch'ei vegn pil mument elaborau ina analisa dalla scola a Breil. La situaziun dils scolars vegn prida sut la lupa. Ei vegn en quei connex era elavurau ina strategia dalla scola. Leu seigi Pascal Spescha, genau, vid far gronda lavur.

Pieder Blumenthal manegia ch'ei seigi impurtont dad analisar beinprest la situaziun dils scolars. Cusseglia Andrea Cathomas explichescha che la sanaziun dalla scola seigi uss urgenta. Ei seigi buca pusseivel da stuschar ora quella. Ei fussi era prudent d'involvar las personas d'instrucziun, aschia che quellas san purtar en lur experientschas.

Ramon Schmed, genau: La scola da Danis ei vegnida sanada ord la vesta energetica. Denter auter han ins fatg lavurs da sanaziun vid il tetg.

Actualmein ei igl inschignier responsabel vid la planisaziun dallas lavurs da sanaziun. Medemamein va la suprastanza communal era sur tuttas immobilias ora per far in plan da sanaziuns adequat.

Werner Vincenz, cusseglier: La via da Ruast ei vegnida cavada si. Vegn la lingia d'aua remplazzada?

Heini Hunger, genau: Quella lingia vegn remplazzada. L'actuala lingia secatta en in miserabel stan. Igl inschignier responsabel vegn ad informar ils convischins sur da talas lavurs.

Christian Friberg, cusseglier: Co vesa ei ora cullas Pendicularas da Breil? Certs hosps cumpran igl abbonament dalla Surselva, fors era pervia la situaziun incerta arisguard las pendicularas. Entras quei spiardan las Pendicularas da Breil certas entradas.

Roman Flepp, president communal: Il process dallas Pendicularas basegna temps. Venderdis, ils 29 da matg, ha liug la proxima seduta dil cussegl d'adminstraziun dallas pendicularas. La cumissiun da finanzas sut il meinaproject extern ed expert dallas pendicularas Adrian Wolf ha elavurau in plan da sanaziun. Ils investurs dall'Anavon SA sco era la vischnaunca ston en in proxim pass approbar il plan.

Jeu sai di ch'ei drova ina finanziaziun dils actuals investurs en rama da plirs milliuns sco era in engaschi dalla vischnaunca da plirs milliuns. Jeu mon da quei anora che la suprastanza

VISCHNAUNCA DA BREIL

comunala sa suttametter la fatschenta sil pli baul el decuors digl atun 2026 al pievel per votaziun.

Cornelia Deplazes-Cathomen, cussegliera: Co va ei vinavon cul project per embellir il Lag da Breil? Ei enzatgei en rocla?

Roman Flepp, president communal: Actualmein ein igl inschignier ed igl uffeci da baghegiar vid l'elavuraziun dil project. Nossa finamira ei da risguardar el proxim preventiv l'investiziun sco tala.

Cornelia Deplazes-Cathomen ha ina ulteriura damonda arisguard l'organisaziun dallas lavurs eifer il biro electoral, la quala vegn sclarida.

La seduta dil cussegl da vischnaunca ei allas 21.15 uras alla fin.

Breil, ils 27 da matg 2026

Il president

Igl actuar

Rolf Sgier

Simon Collenberg

VISCHNAUNCA DA BREIL

Tractanda 3: Elecziun d'in commember per la cumissiun Meglieraziun Breil-vitg

La suprastonza communal fa la proposta dad eleger Toni Cathomas ella cumissiun Meglieraziun-Breil vitg (post vacant).

Tractanda 4: Elecziun dalla cumissiun scola

La suprastonza communal propona dad eleger las suandontas persunas ella cumissiun scola (perioda d'uffeci 2026-2029).

Selina Fontana - Breil-vitg
Milena Arpagaus - Breil-vitg
Sabrina Battista - Danis
Luzi Duri Cadonau - Vuorz

Tractanda 5: Revisiun parziala dalla lescha communal da scola

Tenor la lescha da scola art. 1 alinea 2 sa la frequentaziun dalla scoletta vegnida declarada obligatoria per affons da lungatg jester.

Quella alinea cuntervegn alla lescha cantunala, damai che la frequentaziun ei obligatoria per tut ils affons naven dad igl onn da scola 2026/2027.

Art. 1

¹La Vischnaunca da Breil meina ils suandonts scalems da scola:

- a) scalem da scoletta
- b) scalem primar
- c) scalem secundar I

~~²La frequentaziun dalla scoletta sa vegnir declarada obligatoria per affons da lungatg jester.~~

Proposta per mauns dil cussegl da vischnaunca dad approbar la revisiun parziala dalla lescha communal da scola.

VISCHNAUNCA DA BREIL

Tractanda 6: Revisiun parziala dalla lescha da pumpiers

Art. 17

Ei dat ina pintga adattaziun en connex cun la communicaziun.

Survetsch
d'exercezis

Scadin pumpier che presta survetsch activ retscheiva all'en-
tschatta digl onn da survetsch in plan d'exercezis. Quei plan
d'exercezis vala sco camond al survetsch. Midadas da termin
vegnan comunicadas els organs da publicaziun dalla
vischnaunca [ni entras mieds electronics adattai](#).

Art. 20

Ei va cheu per reglar da niev las perstgisas.

Multas
disciplinaras

1. Sin proposta dalla cumissiun da fiug sa la suprastanza
comunala punir pumpiers che cunterfan allas prescripziuns
dalla legislaziun da pumpiers ni a camonds da superiurs cun in
castitg tochen a CHF 500.00.

2. Il star naven perstgisau d'exercezis e scolaziuns croda buca
sut questa disposiziun. Las consequenzas da talas absenzas
vegnan regladas tenor art. 19 e l'ordinaziun davart il survetsch
da pumpiers.

VISCHNAUNCA DA BREIL

Tractanda 8: Orientaziuns

INFORMAZIUNS GENERALAS

Abdicaziun dalla menadra digl uffeci da baghegiar

Erna Cathomas ha abdicau sia piazza sin la fin d'october. La suprastanza communal engrazia ad ella per sia buna lavur duront siu temps d'engaschament.

La suprastanza communal ha fatg differentas ponderaziuns, co organisar las lavurs egl uffeci da baghegiar ed ei vegnida tier la conclusiun da scriver ora la piazza menader/ra digl uffeci da baghegiar cun in pertschien da plazzas da 70-100%.

Duront il dentertemps entochen che la nova persuna surpren la piazza sco menader/ra vegn la vischnaunca a luvrar ensemen cun ina fatschenta externa. Ulteriuramein vegn la piazza collaboratur/a administrativ/a, la quala ei stada scretta ora, occupada mo temporamein cun in pertschien da 60% per dar damogn a tuttas sfidas duront quella assenza. A liunga vesta vegn il pensum da questa piazza reducius sin 30%, aschia ch'il total da pertschien egl uffeci da baghegiar corrispunda puspei alla situaziun actuala.

Prolungaziun dalla piazza temporara ella gruppa stradala

Sin fundament dallas absenzas muort motivs da sanadad ha la suprastanza communal prolungiu il contract d'engaschament cun Richard Brand entochen la fin da mars 2027. Cheutras han la gruppa stradala e la gruppa turissem avunda persunal, aschia ch'ellas san planisar e liquidar las lavurs che stattan sin rucca.

Nova organisaziun ella gruppa turissem

Ursin Dietrich ha reduciu siu pensum da lavur naven da 100% sin 70% cun l'entschatta fenadur 2026. Da niev surpren Remo Nigg la substituziun dad Ursin Dietrich.

PROJECTS

Via da colligiazion Vuorz-Breil

La via da colligiazion Vuorz-Breil secatta sin buna via. Encunter quest project ein neginas protestas vegnidas inoltradas. Il cantun examinescha ussa la damonda da baghegiar sin basa da provas da terren ch'ei aunc da far e dat vinavon quella era allas organisaziuns per la protecziun dalla natira ch'ei cumpetentas da giudicar.

Las emprovas da terren vegnan elaboradas el decuors dils meins uost e settember e silsuenter surdadas al cantun sco era allas organisaziuns digl ambient.

VISCHNAUNCA DA BREIL

Ord quels motivs schai la lubientscha da baghegiar dil cantun aunc buca avon maun. Sco che tala ei avon maun, vegnan las lavurs da baghegiar screttas ora.

Project – Nova organisaziun communal

La gruppa da lavur ei gia stada ensemen duas gadas per elaborar la nova organisaziun communal inclus reglaments, leschas ed ordinaziuns. Ultra da quei han differentes workshops giu liug cul persunal, il cader e la suprastanza communal.

Actualmein vegnan ils resultats examinai e silsuent presentai alla gruppa da lavur. Medemamein ei la gruppa da lavur vid far la revisiun dalla costituziun communal e dils differentes reglaments. Sin fundament da questas lavurs vegn la gruppa da lavur a concretisar la nova organisaziun communal.